

Christus en Zijn bruidsgemeente

J. G. Fijnvandraat, <http://www.jaapfijnvandraat.nl/index.php?page=artikel&id=3435>; 2-1994
Schriftaanhalingen werden aangepast aan de Herziene Statenvertaling (HSV)

Adam en Eva

Het is mooi om te zien hoe God op een van de eerste bladzijden van de Bijbel ons een “voorafschaduwing” geeft van de verhouding van Christus en Zijn Gemeente. De gedachten die Hij van vóór de schepping had aangaande Christus en diens bruid krijgen, om zo te zeggen, gestalte in de verhouding van Adam en Eva.

God wilde niet dat Adam alleen zou blijven. Hij wilde voor hem een vrouw scheppen, die bij hem zou passen. Een vrouw die de aanvulling van Adam zou zijn en met wie hij een eenheid zou vormen.

Zo wilde de Here God voor zijn Zoon die daarvoor mens zou worden, een bruid vormen. Daarvoor wilde God alles doen!

De Here bracht een diepe slaap over Adam, opende zijn zijde, nam van hem een rib en bouwde daaruit Eva. Om de Gemeente te vormen, moest God zijn Zoon in “in het stof van de dood” leggen (Psalm 22:16). In zijn dood werd de zijde van Christus geopend en vloeide het bloed, waarvan een lied zegt: “En het bloed uit zijn zij, spreekt van zonden mij vrij”. Dat geldt voor elke gelovige individu, maar op grond van de bloedstorting van Jezus Christus werd ook de Gemeente gevormd. Dat gebeurde op de Pinksterdag toen de Heilige Geest op aarde uitgestort werd en de gelovigen tot één Lichaam, de Gemeente, werden gedoopt. Het kan ook anders worden gezegd: God heeft de Gemeente “verkregen ... door Zijn eigen bloed” (Handelingen 20:28).

God bracht Eva bij Adam en stelde haar vóór hem. Toen Adam Eva zag, riep hij vol extase uit: “Deze is ditmaal been van mijn beenderen, en vlees van mijn vlees! Deze zal mannin genoemd worden, want uit de man is zij genomen” (Genesis 2:23). In tegenstelling tot de dieren, aan wie hij een naam moest geven, zag Adam nu een gelijkwaardig wezen, dat uit hem gevormd was en met wie hij kon omgaan. Behoorde het zo ook niet tot de vreugde die de Heer Jezus voor zich zag en waarvoor Hij het kruis heeft verdragen (Hebreeën 12:2), dat Hij door dat kruis zich een vrouw zou verwerven met wie Hij een innige band kon onderhouden? Zoals Eva uit de man genomen is, zo is de Gemeente uit Christus gevormd.

Efeziërs 2

Iemand, die voor het eerst kennisneemt van de overbrenging van zo'n oudtestamentisch beeld op een nieuwtestamentisch gegeven, zal dat misschien wat “gezocht” vinden. Maar laten we het Nieuwe Testament er eens op naslaan. In Efeziërs 1:22, 23 lezen we: “En Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem als hoofd over alle dingen gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem Die alles in allen vervult”. God heeft alles in hemel en op aarde aan Christus onderworpen en Hem tot hoofd van alle dingen gesteld. In beeld is precies ditzelfde met Adam gebeurd. Adam kreeg een plaats als hoofd van de schepping. Eva ontving dus een man, die het hoofd van de toenmalige aardse dingen was. Omgekeerd was zij de volheid of de aanvulling van Adam. De parallel tussen Genesis 2:23, 24 en Efeziërs 1:22, 23 is onmiskenbaar.

Efeziërs 5

Nog duidelijker komt de parallel tussen Adam-Eva en Christus-Gemeente uit in Efeziërs 5. We lezen in Efeziërs 5:25-27: “Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos zou zijn”.

In de Bijbel zien we dat “alledaagse” zaken soms belicht worden door de hoogste geestelijke werkelijkheden. Hier hebben we daar een voorbeeld van. Het huwelijk is een gewone, aardse zaak. Dat

mannen hun vrouwen moeten liefhebben, zou ook zonder meer als een voorschrift van God aan de mannen voorgehouden kunnen zijn. Maar zo is het niet gebeurd. Aan de mannen wordt de liefde van Christus voor zijn Gemeente voorgehouden en wat Hij voor haar heeft overgehad. Zó moeten de mannen hun vrouwen liefhebben. Wat een klemmend beroep gaat van deze woorden uit! De vergelijking die hier wordt gebruikt, is maar niet willekeurig. God had bijvoorbeeld kunnen zeggen, dat een man zijn vrouw moet liefhebben zoals een moeder haar kind liefheeft. De elementen van die vergelijking passen echter niet bij elkaar. Als de liefde van de man tot zijn vrouw vergeleken wordt met die van Christus tot zijn Gemeente dan berust de parallel niet alleen op het begrip “liefhebben”. Nee, het gaat er om dat het huwelijk een afschaduwing is van de verbinding van Christus met de Gemeente. Het gaat er om dat de liefde van de man tot zijn vrouw eenzelfde soort liefde is als die van Christus tot zijn Gemeente. Het is de liefde van een huwelijksverbinding. Adam staat dan ook model voor Christus en Eva voor de Gemeente.

Christus heeft Zich voor de Gemeente overgegeven. Dat is in het *verleden* gebeurd op het kruis. De tekst zegt verder dat Christus de Gemeente heiligt en reinigt. Dat is een werk in het *heden*, het gaat elke dag door. De Gemeente wordt namelijk gevormd door mensen, die nog zwakheid kennen, die nog het vlees in zich hebben. Ze kunnen bevuild worden door hun wandel op aarde (vgl. Johannes 13). Ze kunnen ook nog zondigen en dus door zonde bevestigd worden (vgl. 1 Johannes 2:1, 2). Daarom is er heiliging en reiniging nodig. Christus doet dat door zijn woord. Hoe nodig is het dan dat we de Bijbel lezen en dat we onder de prediking van het woord komen! Als derde wordt opgemerkt dat Christus de Gemeente zonder vlek of rimpel voor Zich zal stellen. Dat gebeurt in de toekomst. Als de Heer Jezus zijn Gemeente komt halen, dan neemt Hij haar op in de heerlijkheid en dan zit er op haar kleed geen vlek van zondige dingen, maar er valt bij haar dan ook geen rimpeltje van veroudering, aftakeling, vergankelijkheid te ontdekken.

In een lied zingen we “en stelt haar dan zonder vlek of rimpel, aan zijn Vader voor”. Dat staat niet zo in de Bijbel. Daarom behoeven we die versregel nog niet te schrappen. We kunnen ons best voorstellen dat de Zoon zijn bruidsgemeente ook aan de Vader voorstelt. Er staat ook niet, dat Hij Zich de Gemeente voorstelt, maar dat Hij haar vóór Zich stelt. Van “stellen vóór iemand” is de uitdrukking “aan iemand voorstellen” natuurlijk afgeleid. Hier staat de uitdrukking in de oorspronkelijke zin: Christus stelt de Gemeente vóór zich. Hij plaatst haar vlak voor zijn ogen, zodat Hij haar goed kan beschouwen en haar beeld in Zich kan opnemen. Mogen we niet zeggen dat de bewondering van Adam voor Eva een voorafschaduwing is van de bewondering van de Heer als Hij de Gemeente voor Zich stelt? Dat niet omdat de Gemeente van zichzelf zo bewonderenswaardig is, maar om dat wat ze door Hem geworden is?

In Efeziërs 5 zien we nog meer punten van overeenkomst, er staat namelijk in vers 30: “wij zijn leden van Zijn lichaam”. Zoals Eva been was van het gebeente van Adam en vlees van zijn vlees, zo zijn wij leden van het lichaam van Christus. De Gemeente is zijn lichaam en ze is tegelijk zijn bruid. Dat gold voor Eva ook zo ten aanzien van Adam. Zij wordt wel niet “het lichaam” van Adam genoemd, maar was wel *van* zijn lichaam: been van zijn gebeente en vlees van zijn vlees, en tevens was ze zijn bruid, zijn vrouw.

De Statenvertaling laat, na de woorden “wij zijn leden van Zijn lichaam”, volgen: “van Zijn vlees en van Zijn gebeente”. De vertaling van het NBG heeft deze toevoeging weggelaten. Maar dit gedeelte is een parallel met Genesis 2:23, 24. Dat besef vindt steun in Efeziërs 5:31-32. Nadat Paulus de woorden van Genesis 2:24 heeft geciteerd, die eindigen met “en zij zullen tot één vlees zijn”, vervolgt hij namelijk met “Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente” (vs. 32). Dat God in Adam en Eva een afschaduwing van de verbintenis tussen Christus en zijn Gemeente heeft willen geven, is dus onmiskenbaar. Op wat een hoog plan komt zo het huwelijk tussen man en vrouw te staan! Wat een verantwoordelijkheid hebben man en vrouw dan om aan het beeld van Christus en de Gemeente in de praktijk van elke dag te beantwoorden. In een tijd van huwelijksontrouw en huwelijksvervlakking is het wel actueel daar de aandacht op te vestigen.

Openbaring 19

Het boek de Openbaring is de tegenhanger van het boek Genesis. Allerlei elementen uit het eerste Bijbelboek vinden we in het laatste terug. Soms kun je een onderlinge vergelijking tussen beide

boeken maken, soms gaat het meer om een tegenstelling. Maar dat Genesis en Openbaring met elkaar in verband staan is buiten kijf.

Over de verhouding van Christus tot de Gemeente wordt in de Openbaring in directe zin gesproken en wel onder de benamingen “Lam” en “Bruid van het Lam”. Daar dit geen leerstellig maar meer een praktisch, opbouwend artikel is, ga ik voorbij aan de bezwaren van hen die menen dat hier met de bruid op Israël bedoeld wordt.

In Openbaring 19:7 wordt de bruiloft van het Lam aangekondigd en staat er: “want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt”. We kennen het gereedmaken bij een gewone bruiloft. Wat een werk wordt ervan gemaakt om de bruid er op haar voordeligst te laten uitzien. Van alle voorbereidingen is het aanschaffen van de bruidsjaпон wel de belangrijkste. De Gemeente van Jezus Christus mag toeleven naar de bruiloftsdag. Doen we dat ook en treffen we voorbereidselen?

Hier in Openbaring 19 gaat het ook om de bruidsjaпон. Er volgt namelijk op de mededeling over het gereedmaken, deze uitspraak: “En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden” (vs. 8a). Let op, er staat: “haar is gegeven”. Er is iemand die de Bruid ergens toe in staat gesteld heeft en dat heeft met haar bruidskleed te maken. Voor dat schitterende kleed dat naar alle kanten blinkt en smetteloos rein is, kan ze niet uit zichzelf zorgen. Ze kan er wel wat aan doen, maar daarvoor moet haar door een ander de mogelijkheid gegeven worden. Die ander is God of het Lam. Als we lezen over blinkend, rein, fijn linnen, zijn we geneigd te denken dat God of dat Christus de Gemeente van top tot teen bekleedt. Dat is hier echter niet de gedachte. Er volgt namelijk: “want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen” (vs. 8b).

Die uitdrukking slaat niet op het feit dat God een ieder die gelooft, rechtvaardig verklaart. Met “gerechtigheden” wordt bedoeld op rechtvaardige zaken, op goede daden.

Het is een bekend gezegde, maar waard om te herhalen, dat het kleed van de hemelse bruid door die bruid geweven wordt. Wij als gelovigen weven dat kleed door de werken van het geloof. Het kleed zal prachtig zijn, het is volkomen, maar toch hangt het ook van ons af hoe dat bruidskleed er zal uitzien. Je hebt heel wat bruidsjaпонnen, ze zijn allemaal prachtig, maar de een verschilt wel van de ander. Zo is het met het bruidskleed van de Gemeente. Het zal er schitterend uitzien, maar hoe schitterend?...daar kunnen wij aan meewerken! Wat een verantwoordelijkheid hebben we dan! Laten we niet de kantjes eraf lopen, maar ons inzetten voor God en voor Christus. Laat het belang van de Heer bij ons altijd de eerste plaats hebben. Laten we wèl doen aan allen, laten we het evangeliewerk steunen, help een zieke zuster, laat op je werk zien Wie Christus is. Al zijn we geen handwerklieden, we kunnen weven, weven aan het bruidskleed van de vrouw van het Lam.

Openbaring 21

Straks is alles klaar. Het kleed is af. Maar dat niet alleen, de bruid heeft ook sieraden. Straks wordt de Gemeente gezien als “een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is” (21:2). Rebekka kreeg van de knecht van Abraham sieraden (zie Genesis 24). Ze kreeg ze, maar ze moest ze zelf aandoen. Het sieraad van de bruid bestaat uit alles wat waardevol is voor Christus. In 1 Korinthiërs 3 lezen we dat de gemeente gebouwd wordt en dat moet gebeuren met goud, zilver en kostbare stenen. Het gaat daar om de voorstelling van de Gemeente als huis of tempel. Hier in Openbaring 21 betreft het de voorstelling van een bruid, maar de gedachte van versiering, van schoonheid vinden we in beide. Zou de versiering niet net als het kleed, mede van onze inspanning afhangen, net zoals bij het bouwen van het huis het mede op de inspanning van de bouwers aankomt?

De bruid is gereed. Nu kan ze getoond worden, en ze wordt getoond. Johannes wordt meegenomen door de engel en hij ziet het Nieuwe Jeruzalem, het hemelse Jeruzalem in al haar schoonheid. (zie vs. 9vv).

Een jongen en een meisje zien uit naar de dag van de bruiloft. Wat leven ze er naar toe. Christus ziet uit naar de dag van zijn bruiloft. Zien wij er net zo naar uit als Hij? “Wat een dag, wat een dag zal dat zijn”!